

Riigikantselei

Teie 18.06.2026 nr 7-12/26-01118-2

Meie 03.07.2026 nr 1-14/26/2403-2

Vastus kirjalikele küsimustele (KK 556)

Austatud [Isik (kellele saadetakse)]

Siinkohal vastan Teie küsimustele:

- 1. Kas valitsus toetab Euroopa Komisjoni elektrifitseerimise tegevuskava suunda kiirendada tööstuse, transpordi ja hoonete elektrifitseerimist koos investeringutega puhtasse energiasse, võrkudesse, salvestusse ja paindlikkusse? Milline on Eesti ametlik positsioon selle tegevuskava suhtes?**

Eesti Euroopa Liidu poliitika prioriteetide 2025–2027¹ kohaselt tuleb ELis suurendada elektrifitseerimist eri sektorites, sealhulgas küttes ja transpordis. Kliimanetraalsusele ülemineku peab looma ettevõtetele arenguvõimalusi ja kujundama puhtast majandusest Euroopa konkurentsivõimelise. Taskukohaste energiahindade ja varustuskindluse tagamiseks tuleb ELi eelarve toel jätkata piiriüleste ühenduste rajamist ning toetada taastuvenergia kasutuselevõttu. Kõik need tegevused toetavad selgelt majanduse elektrifitseerimist.

Käesoleva aasta 8. jaanuaril Vabariigi Valitsuses kinnitatud Eesti energiamajanduse arengukava aastani 2035 (ENMAK 2035) kohaselt on puhta energiaga majandusele ülemineku üks eeldus majanduse järkjärguline elektrifitseerimine. See hõlmab muu hulgas muutusi transpordi ja teiste sektorite energiatarbimises, elektrisõidukite kasutuselevõttu, soojuspumpade laiemat kasutamist, rohevesiniku taristu arendamist, elektrivõrgu tugevdamist ja piisavaid välisühendusi. ENMAK 2035 tegevused, sealhulgas võrgu arendamine, tarbimise juhtimine, salvestus ja kütusevabade energiaallikate osakaalu kasv, aitavad 2035. aastaks hoida elektri lõpphinna võrdlusriikide keskmisest madalamal ning vähendada hinnavahet Soomega. Soodsam elektrihind toetab sektorite elektrifitseerimist. Kaugkütte elektrifitseerimine aitab elektritarbimist ühtlustada ja vähendada fossiilkütuste nagu maagaasi ja põlevkiviõli kasutust.

- 2. Kas valitsus on seadnud Eesti jaoks mõõdetava elektrifitseerimise eesmärgi aastateks 2030, 2035 ja 2040? Kas valitsus toetab ettepanekut saavutada aastaks 2035 vähemalt**

¹ [Eesti Euroopa Liidu poliitika | Riigikantselei](#)

35% elektri osakaal energia lõpptarbimises ning kui ei toeta, siis milline on valitsuse alternatiivne sihttase?

Riik soodustab uue elektritarbimise teket, tagades võimalikult konkurentsivõimelise elektrihinna. ENMAK 2035 seab sihtideks aastaks 2035, et puhta energia toodangu suhe elektri lõpptarbitsemisse oleks üle 80% ja saavutada elektri aasta keskmine lõpphind kõigis tarbijagruppides alla võrdlusriikide (Taani, Läti, Leedu, Poola, Rootsi ja Soome) keskmise lõpphinna. Euroopa Liidu tasandil on lisaks puhta energia osakaalu suurendamisele ja heite vähendamisele kokku lepitud ka energiatõhususe eesmärgid. 2025. aastal oli elektritarbimine 8,3 TWh ning prognooside järgi ulatub see 2035. aastal 9,3–12,2 TWh-ni. Seega võib elektritarbimine järgmise kümne aasta jooksul kasvada 1–4 TWh võrra. Täpne prognoos sõltub muuhulgas suurte tarbijate lisandumisest. ENMAK 2035 tegevused lähtuvad alusuuringute stsenaariumidest, sealhulgas kaugkütte elektrifitseerimise stsenaariumist. Arengukava peatükk 5 käsitleb küttesektoris keskkonnasoojuse ja soojuspumpade suuremat kasutust, peatükk 6 arvestab transpordis elektrisõidukitele üleminekuga ning lisa 1.2.10 tööstuse energiatarbimist kooskõlas valdkondlike arengudokumentidega, nagu majanduskasvu kava 2026² ja tööstuspoliitika³.

3. Millal esitab valitsus Eesti tervikliku elektrifitseerimise tegevuskava, mis seob omavahel tööstuse, transpordi, hooned, kütte ja jahutuse, elektritootmise, võrgud, salvestuse ning tarbimise juhtimise?

Vt eelmine vastus. ENMAK 2035 tegevused aitavad kujundada kodutarbijatele taskukohast ja äritarbijatele konkurentsivõimelist elektrihinda: juhitava võimsuse tagamine, tarbimise juhtimise ja salvestuse käivitumine, võrgu arendamine, kütusevabade energiaallikate osakaalu suurendamine, investeerimisriskide maandamine jpm. See toetab elektrilahendustele üleminekut. Elektrifitseerimist ja taastuvelektri kasutuselevõttu käsitlevad valdkondlikud arengukavad ja muud arengudokumendid, näiteks tööstuspoliitika⁴, majanduskasvu kava 2026⁵ ning transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035⁶.

4. Kas valitsus kavatseb koostada valdkondlikud elektrifitseerimise teekaardid tööstusele, transpordile ning kütte- ja jahutussektorile? Kui jah, siis millal; kui ei, siis kuidas kavatseb valitsus tagada, et elektrifitseerimine ei jääks üldsõnaliseks eesmärgiks?

Vt vastus küsimusele nr 2.

5. Kas peaminister peab jätkuvalt piisavaks seisukohta, et „hind ongi tarbimise juhtimine“, või tunnistab valitsus, et tegelik tarbimise juhtimine eeldab lisaks hinnasignaale ka turukorralduslikke, tehnilisi ja regulatiivseid otsuseid?

Oleme nõus, et elektrihind on üheks oluliseks suunajaks elektritarbimise juhtimises. Lisaks hinnasignaale ning juba kehtivas regulatsioonis sätestatule on võimalik tarbimise juhtimist veelgi rohkem elektriturgudesse integreerida. Tarbimise juhtimise potentsiaali rakendamine kõigil turutasemetel on üks ENMAK 2035 kavandatud tegevustest ning seda käsitlevad peatükk 3 ja lisa 1.1.1.2. Kavas on luua tarbimise juhtimise tururaamistik, sealhulgas rakendada tsentraalne arveldusmudel, arendada andmeladu, tariifisüsteeme ja sagedusturge ning kasutada paindlikkusteenuseid.

² [Majanduskasvu kava 2026 | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium](#)

³ [Tööstuspoliitika | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium](#)

⁴ [Tööstuspoliitika | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium](#)

⁵ [Majanduskasvu kava 2026 | Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium](#)

⁶ [Transpordi tulevik | Kliimaministeerium](#)

6. Milline on valitsuse konkreetne plaan, et kodutarbijad, korteriühistud, omavalitsused ja tööstusettevõtted saaksid oma juhitava tarbimisega osaleda paindlikkus- ja süsteemiteenuste turgudel ning saada selle eest otsest rahalist kasu?

Kodutarbijad, korteriühistud, omavalitsused ja tööstusettevõtted saavad juba täna osaleda paindlikkus- ja süsteemiteenuste turgudel ning teenida tarbimise juhtimisega otsest rahalist kasu. Vastav regulatsioon on toodud elektrituruseaduses. Teenust saab pakkuda nii piisavalt suurte üksikkoormustena alates 1 MW kui ka koondatud ehk agregeeritud koormustena. Tarbimise juhtimist pakuvad ja vahendavad agregaatid, kes koondavad eri tarbijate või tootjate paindlikkuse üheks suuremaks portfelli. Lisaks kavandame osalemise lihtsustamiseks ja võimaluste suurendamiseks tarbimise juhtimise osalemise võimaldamist päev-ette turul. Lisaks on tarbimise juhtimine arenemas ka võrguteenuste osutamisel oluliseks teguriks, mida nimetatakse paindlikkusteenuste pakkumiseks. Selle väljatöötamisega tegelevad jaotusvõrguettevõtjad.

7. Kui suur peab valitsuse hinnangul olema juhitava tarbimise maht Eestis aastaks 2030 ja 2035, et elektrisüsteem tuleks toime taastuvenergia osakaalu kasvu, elektrifitseerimise ja tipukoormustega?

ENMAK 2035 kohaselt peab Eestis olema igal ajal piisav juhitev võimsus, millesse panustab ka tarbimise juhtimine. Elering hindab juhitava võimsuse vajadust igal aastal varustuskindluse aruandes. 2025. aasta aruande⁷ järgi on juhitava võimsuse vajadus 2030. aastal 1300 MW ja 2035. aastal 2100 MW. Tarbimise juhtimine võimaldab koormuse vähendamist või nihutamist kauplemisperioodidele, mil see on tarbijale kõige kasulikum ning aitab seeläbi kaasa ka elektrisüsteemi varustuskindluse tagamisele.

8. Milliseid muudatusi kavandab valitsus elektriturgudel, võrgutasudes ja paindlikkuse turumehhanismides, et tarbijate juhitev tarbimine pääseks turule võrdsetel alustel tootjate ja süsteemiteenuste pakkujatega?

ENMAK 2035 näeb ette turukorralduslikud muudatused, et tarbijate paindlik tarbimine saaks elektriturul osaleda senisest võrdsematel alustel tootjate, salvestite ja süsteemiteenuste pakkujatega. Peamine muudatus on tarbimise juhtimise turumudeli loomine päev-ette elektriturule. See võimaldab tarbijatel ja agregaatritel pakkuda turule lisaks tootmisele ka tarbimise vähendamist või nihutamist, mis mõjutab päev-ette elektrihiinda. Sarnane lahendus toimib juba sagedusturgudel.

Kehtiv siseriiklik energiaturu regulatsioon suunab ka võrguettevõtjaid töötama välja lahendusi, et kasutada paindlikkust võrgupiirangute juhtimisel. See on sageli soodsam kui ülekoormuste lahendamine võrguinvesteeringutega. Võrguteenuse puhul tähendab tarbimise juhtimine, et võrguettevõtja hüvitab tarbijale koormuse ajutise vähendamise. Selline paindlikkus aitab võrku tõhusamalt kasutada ja vähendab tipukoormusi. Selle eelduseks on võrgutasude tugevam seos tarbimise aja, tipukoormuse ja võrgu tegeliku koormusolukorraga. Võrgu arendamine ja võrgus paindlikkusteenuste kasutamine peab tuginema võrgu kümneaastasele arengukavale, mille võrguettevõtja koostab vähemalt iga kahe aasta järel. Siinkohal on oluline roll Konkurentsiametil, kes kooskõlastades võrguettevõtja tasusid, peab suunama võrguettevõtjaid paindlikkusteenuste kasutamisele.

9. Kuidas kavatseb valitsus tagada, et elektrifitseerimine ei tooks Eestis kaasa pelgalt suuremat elektrinõudlust, vaid ka piisavalt uut kodumaist tootmist, võrguvõimsust, salvestust ja tarbimise paindlikkust?

2025. aastal oli Eestis vajaliku juhitava võimsuse 1000 MW olemasolu tagatud, installeeritud netovõimsus oli 1493 MW (lisaks turuväline Kiisa avarielektriyaam 250 MW).

⁷ [Elering VKA 2025_veeb-1.pdf](#)

Taastuvelektrijaamad (võimsused päike 1214 MW, tuul 694 MW, hüdro 8 MW⁸) andsid 69 % Eestis toodetud elektrist 5,3 TWh⁹. 2025. aastal oli elektri tarbimine 8,3 TWh¹⁰. Taastuvelektri lisandumist toetavad vähempakkumised ja tuuleparkide arendamise eelduste parandamine. Aastatel 2019–2023 toimunud vähempakkumistega lisandus turule 1,3 TWh taastuvelektri toodangut. 2025. aastaks kaotati suurel osal Eesti maismaast riigikaitsekselised kõrguspiirangud tuuleparkide rajamiseks ning riigimaadel alustati 13 alal tuuleparkide kavandamist¹¹. Käimas on kuues taastuvelektri vähempakkumine 1 TWh (suurendamise võimalus kuni 2 TWh) aastase täiendava toodangu turule toomiseks¹².

Varustuskindluse tagamiseks kasutatakse lähiaastatel olemasolevate kodumaiste juhitavate tootmisvõimsuste baasil saartalitlusvõime teenust või strateegilist reservi. Strateegiline reserv on turuväline mehhanism, millega hangitakse piiratud ajaks tootmisvõimsust või tarbimise vähendamise võimekust. See käivitatakse vaid erakordsetel juhtudel ega mõjuta tavapäraselt elektrituru hinnakujundust. Eleringi 2025. aasta sagedusreservide hanke tulemusel rajatakse 2029. aastaks 236 MW uusi tootmis- ja salvestusvõimsusi, sealhulgas 186 MW gaasielektrijaamu ja 50 MW akuparke.

2035. aasta vaates on vaja uut juhitavat tootmisvõimsust 2100 MW, sest osa olemasolevatest tootmisvõimsustest jõuab eluea lõppu. Täiendava juhitava võimsuse (kuni 900 MW) turule toomiseks viis Elering läbi aprill-mai 2026 elektrisüsteemi hajutatud taaskäivitamise võimekuse teenuse avaliku konsultatsiooni. Hajutatud kustumisest taastamise võimekus tähendab elektrijaama suutlikkust käivituda iseseisvalt välisest elektrivõrgust saadava tooteta ja seejärel pingestada elektrisüsteemi elemente. Teenusega on kavas rajada kodumaised tootmised Tartu, Virumaa ja Pärnu piirkondades ning Ida- ja Lääne-Tallinna piirkondades minimaalse võimsusega 90 MW ühes liitumispunktis¹³.

Uue võimsusmehhanismi väljatöötamine on alanud ning võimsuste hankimise vähempakkumine on kavandatud 2030. aasta paiku. Elering viib 2026. aastal läbi uuringu, et selgitada Eestile sobivaim võimsusmehhanism. Kuna varustuskindlus on regionaalne küsimus, mõjutavad Eesti süsteemivõimekust ka Läti ja Leedu otsused¹⁴.

Elektritarbimise, salvestuse ja tootmise lisandumisega seotud võrguvõimsuse piisavust ja investeeringuid kavandatakse täpsemalt iga kahe aasta järel uuendatavate 10 aasta elektriülekandevõrgu arengukavadega¹⁵. Eleringi ja Elektrilevi ühises arengukavas kavandatud investeeringute elluviimise tulemusel kasvab elektrivõrkude tarbimis- ja tootmissuunaline läbilaskevõime 400 MW võrra¹⁶.

Eleringi võrku on ühendatud ligikaudu 315 MW salvestusseadmeid¹⁷. Turuosalisel kavandaval veel 680 MW ulatuses salvestustehnoloogial põhinevaid tootmisseadmeid ning umbes 1000 MW salvestusvõimsust elektrijaamade koosseisus. Salvestuse kasutuselevõttu on seni toetanud nii pilootprojektide rahastamine kui salvestuse topeltmaksustamise kaotamine alates 1.01.2026. Salvestid aitavad elektrisüsteemi tasakaalus hoida, salvestades üle jäävat elektrit ja andes seda võrku tagasi suurema nõudluse ajal. Kiire reageerimisvõime tõttu sobivad need hästi sagedusreservideks ning aitavad tasandada tuule- ja päikeseenergia kõikumisi.

⁸ Tabel 2.6 [Elering_VKA_2025_veeb-1.pdf](#)

⁹ Võrku antud kütuseliigiti [Elekter](#)

¹⁰ [Elektri- ja gaasituru 2025. aasta lühikokkuvõte | Konkurentsiameti aastaülevaade](#)

¹¹ [Riigimaade tuulealade oksjoni tulemusel avanesid uued võimalused tuulikute rajamiseks | Kliimaministeerium](#)

¹² [Energeetika- ja keskkonnaminister kuulutas välja kuuenda taastuvelektri vähempakkumise | Kliimaministeerium](#)

¹³ [Hajutatud taaskäivitamise võimekuse teenuse avalik konsultatsioon. 22.06.2026 lisatud tagasiside koondvorm. | Elering](#)

¹⁴ [Elering_VKA_2025_veeb-1.pdf](#)

¹⁵ [Elektriülekandevõrgu arengukava | Elering, Eleringi ja Elektrilevi ühine arengukava | Elering, Tutvustus - Elektrilevi](#)

¹⁶ [Eleringi ja Elektrilevi ühine arengukava | Elering](#)

¹⁷ [Elektrivõrguga liitumine | Elering](#)

Tarbimise juhtimise arendamiseks näeb ENMAK 2035 ette päev-ette elektrituru mudeli väljatöötamise ning paindlikkuse kasutamise võrgupiirangute juhtimisel. Tarbimise juhtimise potentsiaali rakendamine kõigil turutasemetel on ENMAK 2035 üks kavandatud tegevusi. Tarbimise juhtimise käivitamiseks luuakse tarbimise juhtimise tururaamistik, tsentraalne arveldusmudel, andmelao arendused, tariifisüsteemide ja sagedusturgude arendamine ning paindlikkusteenuste kasutamise võimalused.

10. Kas valitsus täiendab ENMAK 2035 rakenduskava nii, et selles oleksid kirjas elektrifitseerimise sihttasemed, valdkondlikud teekaardid, tarbimise juhtimise eesmärgid, vastutajad, tähtajad ja rahastamisallikad?

ENMAK 2035 elluviimine toimub valdkonna arengukava koostamise ja elluviimise korra alusel ning igal aastal koostatava järgmise nelja aasta programmi kaudu¹⁸. Kuna ENMAK 2035 ei sea eraldi elektrifitseerimise eesmärki, ei kajastu see ka aastateks 2027–2030 koostatavas energeetika programmis. Elektrifitseerimist käsitletakse teistes asjakohastes programmides, näiteks transpordi programmis. Kliimaministeeriumi vastutusala programmid on leitavad Kliimaministeeriumi veebis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

energeetika- ja keskkonnaminister

Irje Möldre, 625 6497
irje.moldre@kliimaministeerium.ee

¹⁸ [Tegevuspõhise eelarvestamise käsiraamat | Rahandusministeerium](#)